

BUREAU BABEEL

Jaarverslag 2018

STICHTING BUREAU BABEL 2018

adres	Boschdijkstraat 45 5211 VD 's-Hertogenbosch
telefoon	073-6100 667
e-mail	info@bureaubabel.nl
website	www.bureaubabel.nl
bank	Triodos NL90TRIO 0197 7086 68
KvK	52833585
Btw-nummer	NL 8506 19725 B01
oprichting	1 juli 2011
ANBI-status	vanaf 1 januari 2015

1. DE ORGANISATIE

a. Het bestuur

Het bestuur van Stichting Bureau Babel bestaat uit de volgende leden:

- Ans Buys, voorzitter
- Mark van der Schoor, secretaris
- Felix van den Nieuwendijk, penningmeester
- Hermie van Ommeren, lid
- Els van der Pol, lid
- Jos Straathof, lid
- Teunis IJdens, lid

Hoofd- en nevenfuncties van de bestuursleden

Ans Buys, voorzitter Raad van Toezicht Factorium, voorzitter Raad Kwaliteitsborging Peerreviews, voorzitter Stichting Panorama Vught 1629, vice-voorzitter bestuur Erasmus Festival Brabant, bestuurslid Theaterfestival Boulevard, bestuurslid November Music, lid Raad van Toezicht Erfgoed Brabant, lid Raad van Toezicht Fonds Cultuurparticipatie en Ambassadeur muziekonderwijs

Mark van der Schoor, advocaat / partner Holla advocaten 's-Hertogenbosch (1 januari - 30 september 2018), advocaat / partner Forward advocaten 's-Hertogenbosch (1 oktober - 31 december 2018), lid Raad van Toezicht ATO Scholenkring

Felix van den Nieuwendijk, adviseur Financieel Inrichting en Beheer bij de Gemeente Tilburg, lid medezeggenschapsraad Rodenborch College

Hermie van Ommeren, griffier gemeenteraad Maasdriel, bestuurslid Coöperatieve Vereniging Paleiskwartier Wijkbelangen en bestuurslid stichting Solamen (begraafplaats Orthen)

Els van der Pol, locatiemanager Inholland Pabo Dordrecht

Jos Straathof, docent filosofie/ethiek en journalistiek Fontys Hogeschool Journalistiek, journalist en voorzitter Stichting Paul van Kemenade, voorzitter Stichting JazzNu

Teunis IJdens, onafhankelijk onderzoeker en adviseur, visiting researcher aan de Faculteit Letteren van de Radboud Universiteit Nijmegen, lid van de Adviescommissie Geschiedenis en Letteren van het Prins Bernhard Cultuurfonds, lid van de Editorial Board van het Journal of Arts & Communities

Vergaderingen

Het bestuur van de stichting kwam in 2018 zeven keer bij elkaar (27 februari, 28 maart, 23 mei, 10 juli, 29 augustus, 24 oktober en 28 november). De voornaamste bespreekpunten waren de fusie met Bibliotheek en Muzerije per 1 januari 2019, ziekte en vervanging personeel, Cultuureducatie met Kwaliteit.

b. Personeel

Medewerkers van Bureau Babel

Yvonne Attema, gedetacheerd vanuit Gemeente 's-Hertogenbosch; 24 uur plus 8 uur in dienst van Bureau Babel

Sanne Berger, vanaf 19 april 2018, algemeen medewerker, vervanging ziekteverlof gedetacheerd vanuit Gemeente 's-Hertogenbosch; 32 uur

Willemijn Derks, algemeen medewerker, in dienst van Bureau Babel; 20 uur

Jane van de Lest, directeur, in dienst van Bureau Babel; 36 uur

Lorraine Montroos, algemeen medewerker, in dienst van Bureau Babel; 24 uur

Güler Otur, algemeen medewerker, vervanging ziekteverlof gedetacheerd vanuit Gemeente 's-Hertogenbosch; 24 uur

Ine van de Ven, gedetacheerd vanuit Gemeente 's-Hertogenbosch; 36 uur

In 2018 was een werknemer langdurig ziek (het hele jaar) en een andere werknemer vanaf 16 oktober tot en met einde jaar. Twee werknemers genoten hun zwangerschapsverlof.

Vrijwilligers in 2018

Voor de begeleiding van de schoolvoorstellingen werkten als vrijwilliger: Joop van Dijk, Josje van Eerd, Martin van Erp en Ricky Sterks.

Stagiaires

Kelly van den Berg, Shanushka la Cruz, Arianna van Giessen en Renee van Verseveld hebben in het kader van hun minor cultuureducatie op de Pabo Fontys 's-Hertogenbosch, van april tot juli, tien weken één dag in de week stage gelopen.

Ebony Einmahl en Nick Slippens, 1e jaars Pabo studenten fungeerden als Babel-reporters; bezochten schoolvoorstellingen en schreven hierover.

Vaste partners

Eric Alink schrijft onze brochure schoolvoorstellingen

Eric Verouden geeft onze trainingen Culturele Ladekast

Marc van Doornewaard schrijft onze nieuwsbrieven

Studio Kluif doet de vormgeving van onze huisstijl

Webdog verzorgt de achterkant van onze site

Raak!ict zorgt voor het functioneren van onze computers en netwerk

Combinatiefunctie

Bureau Babel heeft 1 fte (36 uur) combinatiefunctie. Deze wordt deels ingevuld door Lorraine Montroos (24 uur), deels door Willemijn Derks (12 uur).

De combinatiefunctionaris heeft als opdracht de doorgaande leerlijn te stimuleren en de scholen te ondersteunen bij het opnemen van kunsteducatie in het schoolwerkplan.

De combinatiefunctionaris wordt gesubsidieerd door de Rijksoverheid. Deze subsidie is door de gemeente 's-Hertogenbosch doorbetaald aan Bureau Babel. In het subsidiebedrag van 2018 (€ 474.450 euro) is inclusief een bedrag van € 37.600 (personeelskosten) en € 8.770 (overige kosten) als financiering van de activiteiten van de combinatiefunctionaris.

De kosten van deze functionaris zijn in de jaarrekening verantwoord als lonen en salarissen onder de post Personeelskosten.

2. You can't start a fire without a spark

Zoveel mogelijk scholieren met zoveel mogelijk kwalitatief goede kunst in aanraking brengen. En hen leren van en over kunst.

Dit is het uitgangspunt van Bureau Babel. We zijn intermediair tussen cultuur en onderwijs. We laten scholen en leerlingen kennismaken met kunst en cultuur, helpen daarbij. En we ondersteunen culturele instellingen, om dat wat zij bieden aan leerlingen te presenteren.

Daarbij bewandelen we drie verschillende paden, die – deels naast elkaar, deels overlappend, deels losstaand – leiden naar onze doelen: verdieping bieden, kennis (laten) delen, bruggen slaan en een lans breken voor kunst en cultuur, met een doorlopende leerlijn van 4 tot 18 jaar.

Het **eerste pad** loopt rechtstreeks naar de scholieren.

Via door Bureau Babel georganiseerde activiteiten, zoals het schoolvoorstellingenaanbod voor het primair onderwijs bijvoorbeeld. De Uitloktag en Cultuursjok, dagen waarop middelbare scholieren de culturele instellingen in hun stad ontdekken. En de Babelredactie, waarin leerlingen verslag doen van hun culturele ontdekkingen.

Het **tweede pad** voert naar de leerkrachten.

Want zij zijn het die de vonkjes bij hun leerlingen kunnen aanwakkeren en laten ontvlammen. Voor hen ontwikkelden we de trainingen met onze Culturele Ladekast, de doorlopende leerlijn cultuureducatie waarbij de competenties van de leerling centraal staan. We bieden de ICC-cursus, waarmee we leerkrachten in het primair onderwijs opleiden tot Interne Coördinator Cultuureducatie. En we organiseren verdiepende cursussen als Dansroute, om bezoek aan een voorstelling een steviger plek te geven in het lesprogramma.

Met het **derde pad** richten we ons op het culturele aanbod, van de kunstenaar of culturele instelling. Voor hen hebben we een maandelijks spreekuur, waar hun ideeën de ruimte krijgen en nieuwe samenwerkingsverbanden ontstaan. We zorgen voor Culturele Ladekast-trainingen, om ze vertrouwd te maken met de mogelijkheden in het onderwijs. En begeleiden ze bij de ontwikkeling van nieuwe initiatieven.

Ergens tussen het tweede en derde pad loopt een brede strook; hier hebben zowel de culturele instellingen als de scholen recht van overpad, komen ze samen. In Babelnet bijvoorbeeld, ons netwerk voor kunst- en cultuureducatie, waar Bossche scholen en culturele instellingen hun kennis en ervaringen uitwisselen. In de Culturele Ladekast, een prachtig instrument voor communicatie, integratie en samenwerking tussen onderwijs en cultuur. In de culturele programma's die we ontwikkelen met en voor de scholen en culturele instellingen. Tijdens de jaarlijkse cultuurmarkt. In de nieuwsbrieven en onze bezoeken.

Drie paden. Die samen leiden naar verbetering van de kwaliteit van cultuureducatie.

Die zorgen dat kunst en cultuur een vaste plek krijgen en houden in het onderwijs.

En daarmee in de belevingswereld van kinderen en jongeren.

3. HET EERSTE PAD: rechtstreeks naar scholieren

a. Schoolvoorstellingen

Ook voor 2018 stelde Bureau Babel een receptief aanbod voor het primair onderwijs samen: 48 voorstellingen in de disciplines dans, drama, film, literatuur en muziek.

Dit aanbod is door Bureau Babel op kwaliteit, variatie en geschiktheid geselecteerd uit het professionele landelijk circuit en is bestemd voor de groepen 1 t/m 8.

In totaal vonden er zo 19.471 theaterbezoeken plaats aan 215 schoolvoorstellingen in Theater aan de Parade, Verkadefabriek, Perron 3, en op school; circa 11.000 leerlingen van 48 Bossche basisscholen bezochten één of twee voorstellingen uit ons aanbod. Voor de groepen 1 t/m 6 regelde Bureau Babel het busvervoer, de overige leerlingen kwamen op eigen gelegenheid (op de fiets of met ouders).

Door de optredende gezelschappen wordt vaak lesmateriaal voor en over de schoolvoorstellingen ontwikkeld; Bureau Babel inventariseert, verzamelt en distribueert dit naar de scholen. Aan het begin van het schooljaar ontvangen de scholen een totaaloverzicht met alle door hen geselecteerde schoolvoorstellingen; twee tot drie weken voorafgaand aan het theaterbezoek volgt een herinnering, eventueel met het lesmateriaal.

Na afloop van de voorstelling wordt altijd om een evaluatie gevraagd. Hierin vragen we naar een beoordeling van de kwaliteit, het niveau van de voorstelling, naar reacties van de leerlingen, de voorbereidingen in de klas en een beoordeling van de organisatie. Wanneer de evaluatie daar aanleiding toe geeft nemen we contact op met de school of betreffende leerkracht.

Schoolvoorstellingen in cijfers

Aantal voorstellingen	215
Aantal leerlingen	19.471
Aantal scholen	48

b. CultuurSJOK

Voor derdejaars vmbo'ers organiseert Bureau Babel sinds 2001 jaarlijks CultuurSJOK. Doel: de leerling kennis laten maken met de kunsten. Scholen kunnen uit twee momenten kiezen voor zo'n kennismakingsdag: in januari of oktober.

Iedere deelnemende school heeft tijdens CultuurSJOK een eigen dagdeel, met voor elke leerling een workshop en een voorstelling. De leerling maakt daarvoor zoveel mogelijk zelf een keuze uit het workshopaanbod dat Bureau Babel per school samenstelt. Daarbij kiezen we voor een variëteit aan kunstdisciplines, maar voor het vmbo nadrukkelijk ook voor workshops die minder theorie en meer 'actie' bevatten.

De voorstellingen werden in 2018 verzorgd door Gusta Gelinse met de voorstelling *Filosloof* (januari) en Guilherme Miotto/Corpo Maquina met de voorstelling *.Ball* (oktober).

CultuurSJOK januari en oktober in cijfers

Aantal scholen	4
Aantal leerlingen	410
Aantal workshops	26
Aantal WS-gevers	9 (januari 9; oktober 7 unieke culturele instellingen/kunstenaars)

Scholen

Ds. Pierson College, Helicon vmbo, Jeroen Bosch College en Sancta Maria Mavo

Workshopgevers

Judith Abels, Muzerije (met vier verschillende workshops), Willem van Lieshout, Ilona Willemse, Dukebox, Jheronimus Bosch Art Center, Grafisch Atelier, Noordbrabants Museum, Willem van Lieshout

c. Uitloktag

Van vierdejaars havo- en vwo-leerlingen wordt verwacht dat zij, in het kader van culturele- en kunstzinnige vorming, buiten schooluren en naar eigen keuze een bezoek brengen aan een expositie, voorstelling of festival. Met de Uitloktag laat Bureau Babel (sinds 1999) Bossche scholieren kennismaken met het culturele aanbod van 's-Hertogenbosch. Laat het ze ervaren dat er in de eigen stad van alles valt te beleven op het gebied van kunst en cultuur – veel meer dan zij meestal denken.

Tijdens de 20e Uitloktag, op dinsdag 18 september 2018, ontvingen de deelnemende culturele instellingen 1085 leerlingen van vier verschillende scholen. De gebruikelijke afsluiting van de Uitloktag in Theater aan de Parade vond, vanwege het grote aantal leerlingen, in twee zalen plaats. In de Grote Zaal van Theater aan de Parade stond Jochen Otten; in de Pleinzaal Martijn Kardol.

Uitloktag in cijfers

Aantal scholen	6
Aantal leerlingen	1085
Aantal culturele partners	27

Scholen

Ds. Pierson College, Sint Janslyceum, Stedelijk Gymnasium, Jeroen Bosch College, Gymnasium Beekvliet, Luzac College

Culturele instellingen

Pand 18 (Kunstbende, Popsport, Festival Cement en Theaterfestival Boulevard), Afdeling Erfgoed (locatie Stadsarchief en Groot Tuighuis), Architectuurlessen.nl, Bibliotheek 's-Hertogenbosch, Dukebox, Koning Willem I College (opleiding theater), Kunstlocatie Würth, Muzerije (schilderen, digitale media, theater, fotografie, beeldend, hand-lettering, ritme, hiphop, hedendaagse dans), November Music, W2 Poppodium + Studio, Kring Vrienden (Bastionder), Kring Vrienden (Zwanenbroedershuis), Nova Zembla, STOK Kruithuis, St. Jansmuseum de Bouwloods, Verkadefabriek, Theater Artemis, Oeteldonks Gemintemuseum, Design Museum Den Bosch, Noordbrabants Museum, Museum Slager, BAI, World Skate Center

4. HET TWEEDE PAD: naar de leerkrachten en docenten

a. ICC-cursus (Cursus Interne Coördinator Cultuureducatie)

De landelijk ontwikkelde ICC-cursus leidt leerkrachten in het primair onderwijs op tot Interne Coördinator Cultuureducatie. De ICC'er is op school vaak de aangewezen persoon om cultuureducatie handen en voeten te geven.

De cursus heeft diverse doelen:

- Implementatie van cultuureducatie in het onderwijs, en daarmee een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van het kind.
- Aanreiken van inzicht en vaardigheden om eigen keuzes te maken bij de ontwikkeling van cultuureducatie.
- Aanleren van vaardigheden om deze keuzes te vertalen in een eigen cultuurbeleidsplan en cultureel actieplan.

In Den Bosch voegden we daar een doel aan toe:

- Borgen van de doorlopende leerlijn cultuureducatie, gebruikmakend van de Culturele Ladekast.

Aan het eind van de cursus hebben de deelnemers (een aanzet tot) een cultuurbeleidsplan gemaakt en maken zij deel uit van een netwerk waar culturele instellingen en scholen elkaar ontmoeten. De ICC-cursus in schooljaar 2017/2018 startte met 11 deelnemers van 8 verschillende scholen (de Haren, 't Wikveld, Vlindertuin, IJzeren kind, de Hoven, Aquamarijn, de Rijzert, Beekvliet).

Joop van Dijk (oud-directeur van de LW Beekmanschool en vrijwilliger bij Bureau Babel) en Bureau Babel-medewerkster Willemijn Derks gaven de cursus.

ICC-cursus in cijfers

Aantal scholen	8
Nieuwe ICC'ers	8
Totaal aantal ICC'ers (door ons opgeleid)	57

b. Training Culturele Ladekast voor het onderwijs

Om de doorlopende leerlijn kunsteducatie binnen het onderwijs te kunnen verankeren, is een schoolbreed draagvlak belangrijk – kennis en kunde moeten verder reiken dan de cultuurcoördinator en directeur. Om dat te realiseren biedt Bureau Babel schoolteams een Training Culturele Ladekast aan. In 2018 gaven we tweemaal zo'n teamtraining.

Training Culturele Ladekast – onderwijs in cijfers

Aantal scholen	2
Aantal deelnemers	45

Scholen

De Haren en de Vlindertuin.

c. Verdiepingscursus Culturele Ladekast

Waarom zijn cultuur en creativiteit belangrijk op school? Waarom zou je daar aandacht aan besteden? Waarom zou je van cultuur onderwijs maken? Cruciale vragen die ICC'ers nog weleens tegenkomen bij minder overtuigde collega's. Om er reëel en logisch antwoord op te kunnen geven en zo leerkrachten te overtuigen van (de mogelijkheden van) de Culturele Ladekast én om daarmee duidelijk te maken hoe je cultuur en creativiteit kunt verknopen aan onderwijs, biedt Bureau Babel de Verdiepingscursus Culturele Ladekast.

In de Verdiepingscursus worden zaken behandeld als:

- De kenmerken van een creatief proces (didactisch model).
- De kenmerken van creatief gedrag (observatiemodel).
- Culturele vermogens (vaardigheden).
- Wat kun je leren van cultuur (leerinhouden).
- Zicht op leerlijnen en de relatie met het onderwijs als geheel op de school; de Culturele Ladekast krijgt een belangrijke plaats in dit onderdeel.

Deze cursus werd in 2018 gegeven door Pieter Mols en door ID-kr8 op Sterrenbosch en Kameleon.

Training Verdieping Culturele Ladekast – onderwijs in cijfers

Aantal scholen	2
Aantal deelnemers	48

d. Gastlessen PABO

Wegens ziekte en onderbezetting binnen Bureau Babel moesten we in 2018 helaas een streep trekken door onze gastlessen aan de 2^e- en 3^e jaarsstudenten op Fontys Pabo . Voor 2019 staan deze lessen opnieuw op de planning.

5. Het derde pad: naar kunst en cultuur

Spreekuur

Bij Bureau Babel willen we graag weten wat er speelt in de stad en het culturele veld. Met die kennis kunnen we immers goed en adequaat reageren op vragen en suggesties; het stelt ons bijvoorbeeld in staat de juiste kunstenaars in te schakelen bij bepaalde projecten. Of scholen gericht te adviseren.

Daarom organiseren we iedere laatste donderdag van de maand het Babel-spreekuur, waar aanbieders van een culturele activiteit welkom zijn met hun voorstellen. Tijdens deze ochtenden schuiven soms meerdere aanbieders tegelijkertijd aan; het spreekuur kan zo leiden tot verrassende ontmoetingen en kruisbestuivingen.

Culturele aanbieders kunnen een plekje krijgen in de projectenlijst van Bureau Babel op de website. Om zelf ook zicht te krijgen op de kwaliteit bezoeken we af en toe een workshop, atelier of activiteit van een nieuwe aanbieder.

Spreekuur in cijfers

Aantal spreekuren	5
Aantal gasten	9

Gasten

Nicole Oerlemans (theater en dans voor peuters en kleuters), Ankie Til (Capella Praetensis), Pepita Steins Bisschop (drama 2-8 jarigen), Mieke Aalderink (verhalenverteller), Anne van Dam (muziek), Dianne Lavrijssen (creativiteitsontwikkeling), Miriam Alders en Miesjel van Gerven (Bosch Parade), Lies de Kort (theater).

6. Recht van overpad - het netwerk

a. Nieuwsbrieven

Viermaal per jaar, met de wisseling van de seizoenen, verzendt Bureau Babel digitale nieuwsbrieven (een primair- en een voortgezet onderwijsversie) naar ruim 400 'abonnees'. We houden ze ermee op de hoogte van alle actuele cultuureducatie-ontwikkelingen.

Beide nieuwsbriefvarianten hebben dezelfde hoofdruбриeken, met specifieke informatie: nieuws van Bureau Babel (uit ons eigen kantoor of over onze projecten en activiteiten), nieuws van buiten (lokale, regionale en landelijke actualiteiten, bijeenkomsten, interessante ontwikkelingen, literatuur), een foto-item (van een culturele activiteit op een Bossche school), een interview (met iemand uit ons netwerk of anders betrokken bij cultuureducatie) en een agenda met belangrijke data.

Eenmaal per kwartaal levert Bureau Babel de input en schrijft redacteur Marc van Doornewaard de teksten. In 2018 maakten Joëlla Verschoor (tot 1 oktober) en Sanne Verhaaf (vanaf 1 oktober), studenten Illustratie en Grafisch aan de AKV|St.Joost, iedere editie een *gifje* (digitale afbeelding) voor de nieuwsbrief.

Nieuwsbrieven

4 x per jaar

voor primair onderwijs 399 abonnees

voor voortgezet onderwijs 237 abonnees

b. Babelnet en Cultuurmarkt

Vier keer per jaar organiseert Bureau Babel, op wisselende locaties, haar Babelnetbijeenkomsten: netwerkmiddagen waarop we – aan de hand van een inspirerend thema – ontmoetingen arrangeren tussen de Bossche culturele aanbieders (instellingen en kunstenaars) en de scholen (zowel primair als voortgezet) in de stad en regio.

Tijdens de jaarlijkse Babel Cultuurmarkt presenteert het culturele aanbod voor het aanstaande schooljaar zich aan het onderwijs. Scholen horen, zien en voelen er waar zij voor kunnen kiezen. Op deze middag presenteert Bureau Babel bovendien de nieuwe brochure met schoolvoorstellingen. In 2018 was de Cultuurmarkt op 15 mei in de Bibliotheek.

Babelnetbijeenkomsten

Januari: afgelast wegens een door het KNMI afgegeven code rood

Maart: lezing door Henk Oosterling / locatie: Stedelijk Museum 's-Hertogenbosch / 42 bezoekers

Mei: Babel Cultuurmarkt / locatie: Bibliotheek / 120 bezoekers

September: Babellezing Playful learning / locatie: Muzerije / 40 bezoekers

November: workshop door ID-kr8 / locatie: Verkadefabriek / 24 bezoekers

c. Culturele ladenkast

Ons primaire doel met de Culturele Ladenkast is cultuureducatie borgen in het onderwijs. Alhoewel het niveau van integratie op elke school anders is, en de ontwikkelingen grotendeels afhankelijk zijn van de betrokken ICC'ers, zien we in het algemeen dat gebruik van de Culturele Kast steeds meer gaat leven – het project 'wortelt'.

Culturele ladenkast in cijfers

Scholen 27

Cultureel aanbod 12

Leerlingen 8.360

Groep A - scholen, gestart in 2013:

- LW Beekman, bereik 420 leerlingen
- Bossche Broek, bereik 560 leerlingen
- De Vlieger, bereik 200 leerlingen
- Westerbreedte, bereik 253 leerlingen

Groep B – gestart in 2014:

- KC de Hobbit, bereik 270 leerlingen
- Montessorischool Merlijn, bereik 203 leerlingen
- KC Ontdekking, bereik 330 leerlingen
- KC de Troubadour, bereik 352 leerlingen

Groep C – gestart in 2015 (dit is inclusief de scholen die voor de leerlijn literatuur kiezen):

- Het Palet, bereik 464 leerlingen
- Kameleon, bereik 150 leerlingen
- Het Rondeel, bereik 185 leerlingen

- De Meander, bereik 277 leerlingen
- De Matrix, bereik 333 leerlingen
- Jeroen Bosch, bereik 100 leerlingen

Groep D – gestart in 2016:

- De Groote Wielen, bereik 381 leerlingen
- Wittering.nl, bereik 262 leerlingen
- Wikveld, bereik 652 leerlingen
- Mytylschool Gabriël, bereik 135 leerlingen

Helicon VMBO, bereik 627 leerlingen

Groep E – gestart in 2017

- Montessorischool Aquamarijn, bereik 287 leerlingen
- De Hoven, bereik 428 leerlingen
- Hoogakker, bereik 371 leerlingen
- Sterrenbosch, bereik 149 leerlingen
- De Sprong, bereik 318 leerlingen

Groep F – gestart in 2018

- De Haren, bereik 327 leerlingen
- De Vlindertuin, bereik 168 leerlingen
- Kruisboelijn, bereik 158 leerlingen

Cultuurpartners

Elske Helmich (Straal! Theater), Jan van de Laar (Muziekles Den Bosch), Wouter van Niel (Architectuurlessen), Marcelle Hilgers en Lobke Meekes (IDKR8), Meta de Zeeuw, Eric Verouden, Pieter Mols, Judith Abels, Tim van Baalen, Josephine Voets.

7. Het binnenpad

Om ons werk goed te kunnen blijven doen is het nodig onszelf te blijven scholen. Dit doen we op verschillende manieren. We volgen relevante studiedagen, trainingen en congressen van het LKCA (Landelijk Kennisinstituut Cultuureducatie en Amateurkunst), het FCP (Fonds voor Cultuurparticipatie) en collega-instellingen als Kunstbalie, Cultuurwinkel, Bureau CisT, CultuurContact en Cultuurstation.

a. Presentatiedagen en voorstellingenbezoek

Om een afgewogen aanbod te kunnen samenstellen en om scholen gericht te kunnen adviseren, dient de programmeur van Bureau Babel goed op de hoogte te zijn van het actuele jeugdtheater en zo veel mogelijk voorstellingen vooraf te zien. Want alleen zo kan ze vaststellen welke voorstellingen voor welke doelgroep worden gemaakt, en voor welke groepen ze werkelijk geschikt zijn.

Onze programmeur Yvonne Attema bezocht in 2018 acht presentatiedagen van jeugdtheatervoorstellingen en een vijftal losse voorstellingen. Daarnaast onderhield ze nauwe contacten met het landelijk netwerk van programmamakers en collega-programmeurs.

b. Netwerken

We maken deel uit van netwerken als Docis (Directeuren Overleg Culturele Instellingen 's-Hertogenbosch), Ondernemend Onderwijs 's-Hertogenbosch, de B5 en Platvorm Brabant.

c. B5

Sinds een jaar of elf komen de kunsteducatieve instellingen van de vijf Brabantse steden (de Cultuurwinkel Breda, Cultuurstation Eindhoven, Cultuurcontact Helmond, Bureau CisT Tilburg en Bureau Babel Den Bosch) eens per twee maanden samen. Hoewel iedere stad haar eigen specifieke situatie kent, werken we veel samen en stemmen we zaken op elkaar af.

d. Cultuurkaart

Ook in 2018 fungeerde Bureau Babel als 'verzilverpunt' van de Cultuurkaart: middelbare scholen kunnen bij ons hun budget van de cultuurkaart verzilveren voor een culturele activiteit. Hierdoor kunnen scholen bijvoorbeeld ook workshops afnemen van kunstenaars die de Cultuurkaart zelf niet (kunnen) accepteren. Bovendien kunnen op deze manier iets duurder culturele activiteiten door de scholen worden georganiseerd, door het cultuurtegoed ervoor te 'reserveren'.

e. Deelregeling Cultuureducatie met Kwaliteit in het primair onderwijs 2017 - 2020

Bureau Babel treedt op als penvoerder voor de subsidieaanvraag 'Cultuureducatie met Kwaliteit' bij het Fonds voor Cultuurparticipatie. De aanvraag is gedaan voor Bureau Babel en voor Muzerije.

VERDER IN 2018

- Hebben we met de Fontys pabo afgesproken structureel gastlessen te geven aan tweede- en derdejaars studenten over de Culturele Ladekast.
- Nadat Willemijn Derks als kunstconsulent op twee basisscholen heeft gewerkt is Sanne Berger hier op drie scholen mee doorgegaan.
- Zijn wij als partner betrokken bij de regeling Impuls Muziekonderwijs die inmiddels op 8 scholen uitgevoerd wordt.
- Hebben we meegewerkt aan de ontwikkeling van 'Niet stapelen maar vervangen'; het lesvervangingsprogramma van Ato-scholenkring en Signum.
- En last but not least is er volop gewerkt om de fusie tussen Bibliotheek, Muzerije en Bureau Babel tot een goed einde en naar een goed begin te brengen.

8. Resultaten prestatieafspraken

a. Ambities en activiteiten 2018

Omschrijving	Gerealiseerd 2018
Ambities	
<p>Intensiveren van de samenwerking met de toekomstige fusiepartners leidend tot een fusie per 1 januari 2019 door de volgende gezamenlijke ambities:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verder ontwikkelen van de drie fusiepartners tot een nieuwe ondernemende organisatie door voorafgaand aan de fusie te experimenteren en risico's te nemen • Verder ontwikkelen van de gezamenlijke organisaties gericht op kennisontwikkeling, kunstcreatie en kunsteducatie. • Ontwikkelen van nieuwe, unieke allianties die landelijk als voorbeeld kunnen dienen • Uitbreiden en innoveren van de gezamenlijke dienstverlening naar de scholen en de wijken. • Zoveel als mogelijk en reëel is de reguliere diensten van de eigen organisatie blijven verlenen. 	<p>.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er zijn gezamenlijke experimenten uitgevoerd. Een voorbeeld hiervan is de Cultuurmarkt. • Dit jaar stond in het teken van de fusie. In 2018 lag het accent op onderlinge afstemming. Vanaf 2019 is er ruimte voor verdere ontwikkeling, • Dit jaar stond in het teken van de fusie. In 2018 lag het accent op onderlinge afstemming. Vanaf 2019 is er ruimte voor verdere ontwikkeling, • Dit jaar stond in het teken van de fusie. In 2018 lag het accent op onderlinge afstemming. Vanaf 2019 is er ruimte voor verdere ontwikkeling. Een en ander gebeurt in afstemming met de scholen. • Reguliere diensten zijn gecontinueerd.
Activiteiten	
<p>Vorbereiden van een fusie door de volgende activiteiten: Opstellen van een integratieplan op functieniveau in samenwerking met de toekomstige fusiepartners</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opstellen van een gezamenlijk organisatie- en formatieplan dat aansluit op functies in het integratieplan. • Opstellen van een gezamenlijke begroting die per 1-1-2019 leidt tot de opgelegde bezuinigingen. • Communiceren vanuit de gezamenlijkheid van functies van de nieuw te vormen fusieorganisatie. • Verder uitbouwen aan de gezamenlijke loket- en adviesfunctie. • Verder uitbouwen van de gezamenlijke bemiddelings- en netwerkfuncties. • Combineren van dienstverlening rondom gezamenlijk gekozen thema's (bijv. boekenweek, debatten, optredens, exposities, workshops, buurtpodia). 	<ul style="list-style-type: none"> • Een gezamenlijk organisatie- en formatieplan • De begroting 2019 is opgesteld • Vanaf het derde kwartaal is intern gecommuniceerd via een gezamenlijk communiqué. Nadat de nieuwe merkstrategie in november is bekendgemaakt, ging ook de gezamenlijke externe communicatie van start. • Start in 2019. • Is gestart in het derde kwartaal van 2018.

<ul style="list-style-type: none"> • Blijvend innoveren op de concepten Schoolbiebs, Klas & Kunst en schoolvoorstellingen onder meer door (nieuwe) samenwerkingsovereenkomsten met het onderwijs en de fusiepartners voor cultuureducatie. Daarbij aansluiten bij het programma 'Niet stapelen maar vervangen', waarin het onderwijs de regierol heeft. • Inbrengen in de fusie-organisatie van de afspraken van de Bibliotheek met de regiogemeenten. • Samenwerken bij digitalisering van lesmateriaal. • Uitwisseling van kennis en ervaring op ICT gebied. • Toegang tot wederzijdse netwerken. • Onderzoeken van nieuwe vormen van (aanvullende) financiering. • Gebruiken van elkaars ruimten en faciliteiten. 	<ul style="list-style-type: none"> • In de eerste helft van 2018 is een aantal activiteiten gezamenlijk uitgevoerd, zoals 'Body in Urban Space', Cultuurmarkt en 'Koffie, thee heel gewoon' (lezing) • De afspraken met het onderwijs zijn gecontinueerd. • De gemaakte (meerjaren)afspraken met de gemeenten Boxtel, Sint-Michielsgestel en Vught worden door de nieuwe organisatie gewaarborgd. • Start in 2019. • Is gestart in het derde kwartaal van 2018. • Is gestart in najaar 2018 en wordt in 2019 verder uitgebouwd. • Dit gebeurt incidenteel voor activiteiten. Vanaf 2019 wordt dit structureel onderzocht. • Dit is gestart en wordt steeds verder uitgebouwd.
<p><i>Meerjarenperspectief</i></p>	
<ul style="list-style-type: none"> • De subsidierelatie van de gemeente met elke organisatie afzonderlijk zal op 1-1-2019 beëindigen. • Per 1-1-2019 is de fusie op papier een feit en worden subsidieafspraken van de gemeente met de nieuwe organisatie gesloten. • Binnen de nieuwe organisatie zullen bovenstaande ambities en activiteiten verder worden ontwikkeld en uitgebreid in de jaren 2019 en 2020. 	<ul style="list-style-type: none"> • Is gerealiseerd (zie brief gemeente van 31 oktober 2017). • Subsidiebedrag 2019 voor de nieuwe organisatie is bekend. Vanaf 2019 ontvangt de nieuw op te richten BMB-organisaties € 620.000,= minder aan subsidie dan de huidige drie organisaties in 2016. Subsidieafspraken zijn in de tweede helft van 2018 gemaakt. • Zie hierboven.

b. Monitoring en Evaluatie

Indicator	Gemiddelde prestatie 2013 t/m 2015	Streefgetal 2018	Toelichting	Gerealiseerd 2018
Scholen / sv	48	48		48
Leerlingen sv	19.992	20.000		19.471
Deelnemers Uitloktag / SJOK	889 / 777	Alle 11 scholen		1.085 / 410 (10 scholen)
Scholen Uitloktag / SJOK	4 / 7	4 / 5		6 / 4
Culturele instellingen Uitloktag / SJOK	26 / 17	25 / 15		27 / 9 unieke
Scholen CL	3	20		27
Culturele instellingen/ kunstenaars CL	7	15		11 unieke